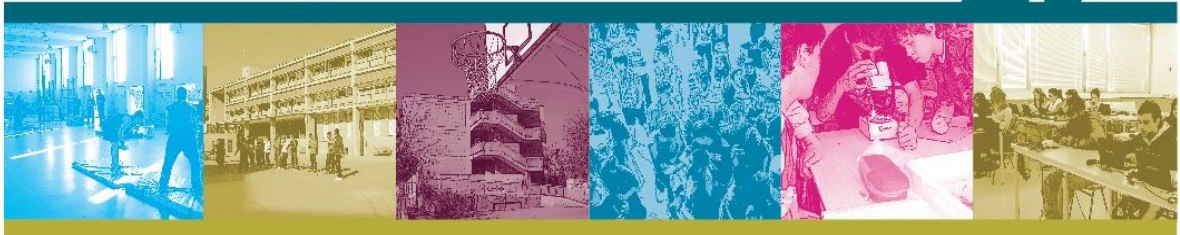

DOSSIER INFORMATIU TREBALL DE RECERCA DEL BATXILLERAT

INSTITUT TORREFORTA
TARRAGONA

ÍNDEX	PÀGINA
1. INTRODUCCIÓ	
1.1. Consideracions generals sobre el treball de recerca	2
1.2. Objectius	3
1.3. Criteris d'avaluació	4
2. CALENDARI	5
3. NORMES SOBRE EL TREBALL DE RECERCA	
3.1. Nombre de còpies	7
3.2. Presentació del treball i avaluació	7
3.3. Exposicions orals i assistència	7
3.4. Lliurament de notes	7
3.5. Composició dels tribunals	8
3.6. Mostres de treballs de recerca	8
4. TEMES DE TREBALLS DE RECERCA	9
5. PROCÉS D'ELABORACIÓ	
5.1. Consideracions generals	15
5.2. Elecció del tema	15
5.3. Recollida de la informació	15
5.4. Lectura de la documentació	16
5.5. Notes i fitxes de treball	16
5.6. Primer esborrany	17
5.7. Ús correcte del llenguatge	17
5.8. Lògica temàtica	18
5.9. Consideracions diverses	18
5.10. L'índex general	18
5.11. Les cites textuais	18
5.12. Els annexos	18
5.13. Referències bibliogràfiques i bibliografia	18
6. PARTS DEL DOSSIER	
6.1. La introducció	19
6.2. El desenvolupament	20
6.3. Les conclusions	20
6.4. Les fonts d'informació	21
7. PRESENTACIÓ DEL TREBALL	
7.1. La presentació escrita	22
7.2. La presentació oral	27
ANNEX I (Acta d'avaluació del treball de recerca)	29
ANNEX II (Full de tria del treball de recerca)	30
ANNEX III (Fulls de seguiment del treball de recerca)	31

1. INTRODUCCIÓ

1.1. CONSIDERACIONS GENERALS SOBRE EL TREBALL DE RECERCA

El treball de recerca consisteix en un conjunt d'activitats estructurades i orientades amb vista a la investigació que realitza l'alumnat en un àmbit que ha escollit i ha delimitat, amb l'orientació del professorat. Això implica tant la realització d'activitats de laboratori o de camp com activitats de documentació bibliogràfica. És un recurs amb el qual l'estudiant pot aplicar i contextualitzar els seus aprenentatges i, fonamentalment, desenvolupar competències generals per a la recerca, l'argumentació i l'expressió, i també és un recurs per a l'avaluació de l'alumnat.

L'objectiu del treball és que l'alumnat posi en marxa determinats procediments, i que ho faci en àmbits de recerca que poden ser diferents d'aquells on els va adquirir, aprofundint sobre algun tema d'interès que estigui al seu abast. D'aquesta manera, l'alumnat es prepara per adaptar-se a situacions semblants de la vida acadèmica o professional posterior, en les quals hagi d'aplicar diferents procediments, fer transferència de coneixements d'un camp a un altre i mostrar capacitat per organitzar-se i planificar la feina de manera autònoma. La finalitat essencial és aplicar un mètode lògic per a la resolució de problemes abastables que permeti l'aportació personal de l'alumnat.

El treball de recerca pot es emmarcar dins l'àmbit d'una matèria o pot ser interdisciplinari o transversal, de manera que permeti a l'alumnat adquirir una visió integrada de les diferents àrees del saber.

Té un caràcter individual, llevat dels casos en què sigui necessari fer un treball de grup atesa la dinàmica mateixa de la investigació.

La realització del treball de recerca contribueix de manera directa al desenvolupament d'una de les competències generals del batxillerat: la competència en recerca. Al mateix temps, les peculiaritats d'un treball de recerca posen també en acció les competències de gestió i tractament de la informació (cercar, seleccionar i analitzar informacions procedents de fonts diverses), digital (cerca i ús d'informació en xarxes com Internet i Intranet), comunicativa (amb la presentació escrita del treball i l'exposició oral de la recerca), i també les competències personal i interpersonal (autonomia, empenedoria, empatia i maneig encertat de les habilitats socials) i de coneixement i interacció amb el món (en els vessants natural, social i cultural).

Cal triar i delimitar una àrea de recerca concreta; analitzar l'àrea i distingir-ne els aspectes bàsics dels secundaris; identificar problemes i formular-se preguntes; plantejar l'objectiu o objectius que es persegueixen amb la recerca; esquematitzar el procés de realització de la recerca, planificar les accions que cal emprendre per assolir els objectius previstos; cercar la

informació adequada al tema triat en els seus diferents aspectes i processar-la; proposar explicacions provisionals o hipòtesis resolutives, si escau, als problemes plantejats; plantejar estratègies de resolució; aplicar la metodologia i l'estratègia triada i recollir els resultats; processar aquests resultats i contrastar-los amb la informació de què es disposava a l'inici; arribar a conclusions i argumentar-les. Si al llarg del procés l'estratègia de treball no ha reeixit o els resultats són minsos en relació amb allò que s'esperava, l'alumnat ha de ser capaç, amb l'orientació del professorat, d'explicar per què i articular l'estratègia més adient. I, finalment, presentar per escrit el treball realitzat i exposar-lo oralment en públic, de manera ordenada i coherent.

L'alumnat ha d'elaborar una memòria escrita del treball realitzat, que constarà d'una introducció, en la qual s'explicitaran la justificació i el procés de gestació del tema escollit; el desenvolupament de la recerca, amb l'explicitació de la metodologia emprada i els resultats obtinguts; elaboració de conclusions i referència de les fonts d'informació (bibliografia, centres de documentació, etc.).

L'exposició oral en públic que ha de fer l'alumnat ha de consistir en una presentació concisa, clara i rigorosa que sintetitzi el treball fet. L'alumnat ha d'utilitzar les eines i recursos propis d'aquest tipus de presentacions. És en si mateixa una part important del treball i no pot reduir-se a una simple lectura de la memòria escrita.

L'ha de fer tot l'alumnat de batxillerat, preferentment durant el segon curs i/o el tercer trimestre del primer curs. Equival a 70 hores, es computa com una matèria de segon curs i representa el 10% de la qualificació final de batxillerat. La seva durada depèn del calendari i del ritme establert pel centre i pel propi alumne.

1.2. OBJECTIUS

La matèria de treball de recerca del batxillerat té com a finalitat el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Fer una cerca sobre un tema d'interès personal i que sigui abastable, durant un temps determinat i de manera constant i aprofundida.
2. Posar en pràctica els coneixements adquirits en les diferents matèries del batxillerat en relació amb la metodologia de recerca.
3. Aplicar la metodologia de recerca adequada als objectius fixats i seleccionar i tractar les fonts d'informació i documentació adients.
4. Treballar de manera autònoma, mostrar iniciativa i creativitat, esperit crític i consciència de la dimensió ètica dels processos.
5. Usar les TIC durant el procés de recerca, tractament de la informació, anàlisi i presentació final dels resultats.

6. Comunicar oralment i per escrit les idees principals amb coherència, cohesió i correcció lingüística i estilística i d'acord amb uns criteris formals de presentació dels treballs.

1.3. CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Mostrar iniciativa en la formulació de preguntes, hipòtesis o objectius del treball.
2. Mostrar responsabilitat, constància i regularitat en el procés de realització del treball.
3. Planificar i temporitzar de manera rigorosa la feina d'acord amb els objectius plantejats.
4. Aplicar la metodologia de recerca adequada als objectius del treball, afrontar els problemes generats durant el procés de recerca i tenir capacitat per reconduir les estratègies.
5. Seleccionar de forma correcta les fonts d'informació, tot mostrant capacitat per accedir a fonts diversificades i contrastades, gestionar la informació i aplicar de forma rigorosa, crítica i objectiva mètodes d'anàlisi i interpretació de les dades.
6. Redactar un informe ben estructurat i amb rigor formal, on s'exposin les idees principals amb coherència, cohesió i capacitat de síntesi.
7. Elaborar les conclusions de la recerca de forma personal i avaluar críticament el propi treball.
8. Expressar-se oralment i per escrit amb correcció gramatical i estilística, tot dominant el vocabulari tècnic específic.
9. Exposar oralment els resultats de la recerca de forma ordenada, clara i concisa.
10. Emprar les TIC i els MAV durant el procés de recerca i presentació dels resultats.

2. CALENDARI

ABRIL/JUNY

- **Setmana 27/30 d'abril.** Lliurament telemàtic del full de tria per part del tutor/a. Els alumnes han d'omplir el full de tria del treball de recerca, seguint els següents criteris:
 - 1r. Cada alumne triarà tres temes indicant un ordre de preferència. Els tres temes no podran pertànyer tots tres a matèries comunes o de modalitat i han de ser de matèries diferents.
 - 2n. Sempre que sigui possible, s'assignarà a l'alumne el tema triat en primer lloc.
 - 3r. Quan les peticions de l'alumnat sobrepassin el nombre de temes proposats des d'una matèria o existeixin coincidències, es tindran en compte les opcions 2a i 3a.
 - 4t. Prèviament a l'adjudicació d'una 2a o 3a opció s'obrirà una via de diàleg entre els alumnes implicats per tal d'arribar a un acord satisfactori per totes les parts.

Si malgrat això no s'arribés a un acord, s'adjudicaran els temes en base als següents criteris:

- Qualificació obtinguda per l'alumne en la matèria relacionada amb el tema.
 - Qualificació obtinguda per l'alumne en el conjunt de matèries cursades a 1r de batxillerat.
 - Aprofitament de la formació específica pel treball de recerca de 1r de batxillerat.
 - Objectius que s'ha marcat l'alumne.
 - Opinió del professorat.
- 5è. L'alumne podrà demanar un tema que no hagi estat proposat per cap Departament sempre i quan ho justifiqui raonadament, demostrï posseir les aptituds necessàries i es comprometi a aportar tots els mitjans per a la realització del treball. Si malgrat complir tots els requisits, cap professor s'ofereix a tutoritzar-li el treball, se li adjudicarà un dels temes proposats.
- **Setmana 11/15 de maig.** Lliurament telemàtic del full de tria degudament emplenat al tutor/a.
 - **Del 25 al 29 de maig.** Adjudicació del tema i del tutor del treball de recerca.
 - **Setmana 1/5 de juny.** Primera entrevista amb el tutor del treball de recerca.

- **Al llarg del mes de juny.** Reunions amb el tutor del treball de recerca segons s'hagi acordat per començar a planificar les tasques estivals.

JULIOL/AGOST

- Recerca de material i elaboració del primer esborrany de la introducció i del cos teòric del treball.

SETEMBRE

- **Primera setmana lectiva.** Reunió de tutors de treball de recerca amb els respectius alumnes.
 - o Revisar la informació recollida durant l'estiu.
 - o Fixar el calendari d'hores concertades.
 - o Lliurament del primer esborrany de la introducció i del cos teòric.

SETEMBRE/OCTUBRE/NOVEMBRE

- Elaboració del treball amb el corresponent seguiment per part del tutor.

DESEMBRE

- **Setmana del 9/13.** Presentació al tutor del primer redactat complet al tutor del treball.

GENER

- **Dia 11** Presentació al tutor del redactat definitiu.
- **Dia 18.** Lliurament a la **secretaria del Centre** de **11:00 a 13:00** del treball original i d'una còpia. Cap Treball de Recerca podrà ser lliurat a Secretaria sense el vist-i-plau del tutor/a.
- **Del 19 al 22.** Preparació de l'exposició oral amb l'assessorament del tutor.
- **Dia 25.** Exposició oral del treball de recerca.

3. NORMES SOBRE EL TREBALL DE RECERCA

3.1. NOMBRE DE CÒPIES

Els alumnes hauran de proveir-se de tres còpies de la memòria del treball de recerca. S'haurà de **lliurar l'original i una còpia** que restaran en poder del tribunal. La tercera còpia se la quedarà l'alumne per a la preparació de l'exposició oral.

3.2. PRESENTACIÓ DEL TREBALL I AVALUACIÓ

- És obligatori presentar el treball de recerca.
- La memòria del treball de recerca ha d'estar redactada en català i la presentació oral també es farà en català. S'exceptuen els treballs que per la seva temàtica puguin ser redactats i presentats en altres llengües.
- Cal aprovar el treball de recerca per superar el cicle.
- Els criteris d'avaluació seran:
 - 40% de la nota avaluarà el procés (el tutor/la tutora)
 - 40% de la nota avaluarà el resultat final (el tribunal)
 - 20% de la nota avaluarà l'exposició oral (el tribunal)
- La nota final del treball suposa el 10% de la nota global del batxillerat.
- Els alumnes que, després de la presentació oral del treball de recerca, han estat puntuats amb menys de 5 punts disposaran d'una segona avaluació al mes de juny dins de les proves de suficiència que es programen. En aquest cas l'avaluació correrà a càrrec del mateix tribunal i la nota màxima serà de 5 punts.

3.3. EXPOSICIONS ORALS I ASSISTÈNCIA

- Les exposicions seran obertes a l'alumnat de Batxillerat (primer i segon).
- Les dates exactes de les exposicions, el lloc i els tribunals es faran públics amb un mínim de 5 dies d'antelació.

3.4. LLIURAMENT DE NOTES

Un cop realitzades les exposicions orals les notes del treball de recerca seran exposades en un breu termini de temps. Els alumnes tindran un termini de tres dies hàbils per tal de fer les reclamacions. Al cap d'aquests tres dies s'exposaran les notes definitives.

3.5. COMPOSICIÓ DELS TRIBUNALS

Els tribunals estaran formats per dos/tres professors: el tutor del treball de recerca, un professor del mateix àmbit i un altre professor a determinar, preferentment d'un altre àmbit.

3.6. MOSTRES DELS TREBALLS DE RECERCA

L'alumnat podrà consultar els treballs de recerca que s'hagin presentat en anys anteriors, així com consultar per Internet els treballs presentats en altres centres.

4. TEMES DE TREBALLS DE RECERCA PROPOSATS PELS DEPARTAMENTS

DEPARTAMENT DE LLENGUA CATALANA

1. "Reflexada la teva llum": Cançó i model de la llengua.
2. Cançons i poemes del segle XX. (Salvat-Papasseit, Martí i Pol, Espriu ...)
3. Cinema en català als nostres dies. Literatura catalana contemporània a la gran pantalla (Pa Negre, Olor de colònia ...).
4. Carrers tarragonins amb història (literària).
5. El còmic català (o en català).
6. Revistes catalanes actuals que han marcat la nostra història (Serra d'Or, Cavall Fort, L'Avenç, Enderrock, Sàpiens). Es podria analitzar també la presència del català als quioscos més enllà de la premsa diària.
7. El català per a nousvinguts: estudi de l'aula d'acollida.
8. La presència del català a Internet.
9. L'estalvi lingüístic als mòbils: un clar exemple d'economia lingüística.
10. Monografia d'algun escriptor tarragoní: Josep Pin i Soler, Pere Antoni Torres Jordi, Olga Xirinacs...
11. L'ús del català al barri.

DEPARTAMENT DE LLENGUA CASTELLANA

1. Cine y literatura: Comparación de una obra literaria con su versión cinematográfica.
2. El lenguaje cinematográfico (estudio de una película).
3. La publicidad.
4. Análisis textual: leyendas, cuentos, canciones, chistes y/onomólogos.
5. Mujer y la literatura.
6. Comparación del tratamiento informativo del discurso político en diferentes medios (prensa, TV).

DEPARTAMENT DE LLENGÜES ESTRANGERES

1. Presentació en anglès de treballs d'altres departaments (Història) . (Projecte compartit: tutor de la matèria + tutor llengua anglesa).

2. Anàlisi de les referències culturals d'una sèrie en llengua anglesa, francesa, alemanya.
3. Estudi d'un autor de parla anglesa/francesa/alemanya i una de les seves obres.
4. Evolució d'un moviment musical /social originari d'un país anglosaxó.
5. Els estils musicals anglosaxons presents arreu del món.
6. La presència de l'anglès a la vida quotidiana (*Spanglish*).
7. Estudi d'una època històrica a un país anglòfon a partir d'una pel·lícula: Història i cinema.
8. Estudi de la reunificació alemanya a partir d'una pel·lícula: *Good Bye Lenin*.
9. Els anglicismes al Català i Castellà (noves incorporacions: tecnologia, esports...).
10. Anglicismes als mitjans de comunicació.
11. Adaptacions cinematogràfiques d'obres literàries.
12. Influència de la cultura anglosaxona a la societat catalana/espanyola.
13. Cultura irlandesa: Cinema, música i paisatge.
14. Descoberta d'un aspecte cultural d'un país de parla anglosaxó:
 - a. Els aborígens Australians
 - b. Els Amish (USA)
 - c. Els indis nord-americans
15. Elaboració d'una guia turística d'un país, ciutat o poble de parla anglesa.

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ FÍSICA

1. Canvis fisiològics i activitat física.
2. Jocs tradicionals i populars de Tarragona i Catalunya.
3. L'excursionisme a Tarragona.
4. Els GR a la província de Tarragona.
5. L'Educació Física i els castells.
6. Lesions esportives: Prevenció i tractament.

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES SOCIALS

1. Visió d'episodis històrics a través de l'art.

2. Anàlisi temàtic d'obres d'art.
3. Anàlisi temàtic de conjunts arqueològics.
4. Anàlisi d'una pel·lícula històrica.
5. Estudi contemporani d'un fenomen històric, artístic o arqueològic en diferents cultures.
6. Anàlisi d'un fet històric de la Catalunya contemporània.
7. Ordenació del territori i usos del sòl.
8. Demografia i població.
9. Estudi del clima.
10. Impacte mediambiental.
11. Creació de microempresa 1.
12. Màrqueting.
13. Ruta feminista per Tarragona. Canvi de noms de carrers i institucions.
14. Detecció de micromasclismes a l'institut (llenguatge, cartells, patis ...). Creació d'un protocol. Visió d'episodis històrics a través de l'art.

SEMINARI D'HUMANITATS

1. L'enamorament.
2. Una utopia social.
3. El Camino de Santiago a Tarragona.
4. L'ordenació del temps.
5. La comunicació no verbal.
6. Jo, Robert Graves: estudi comparatiu del llibre *Jo, Claudi*, les seves fonts històriques i la sèrie de la BBC.
7. Mites revisitats: Nausica, de l'*Odissea* d'Homer a Joan Maragall.
8. Festivitats al món grecoromà.
9. *Militat omnis amans*: el tòpic de l'amor com a batalla a la poesia elegíaca llatina.
10. Idus de Març: la mort de Cèsar en la literatura i el cinema universals.
11. Magister et discipuli: la docència a l'antiga Roma.

12. *Comedy tonight!* La comèdia plautina i el musical *A funny thing happened in the way to the forum*, de Stephen Sondheim.
13. El lèxic clàssic al món científic.
14. La sensualitat al món grecoromà.
15. Mites revisitats: Èdip, de Sòfocles a Pier Paolo Pasolini.
16. El patrimoni romà de Tarraco: una guia actualitzada.
17. El genocidi armeni.
18. Els Kurds.
19. Com afrontar psicològicament una catàstrofe o situacions de crisi.
20. Noves addiccions: telèfons mòbils, xarxes socials, videojocs, internet.... Ús responsable de les noves tecnologies.
21. Com acompanyar l'alumnat d'ESO amb problemes de conducta?
22. La importància de l'educació emocional en l'aprenentatge i en les relacions socials.
23. Tots som genials, en algun aspecte. Les intel·ligències múltiples com a eina d'ensenyament i aprenentatge.
24. Neuroeducació: aportacions de la neurociència a la pràctica educativa.
25. Rols i estereotips de gènere entre l'alumnat de secundària.

DEPARTAMENT DE TECNOLOGIA

1. Parlem amb robots (Robot conversacional, p. ex. Pandorabots).
2. Hi ha vida després del PowerPoint? Noves eines TIC per fer presentacions: GoogleSites, Prezi, Photopeach, Glogster, etc.
3. Anàlisi i implementació d'un circuit electrònic.
4. Disseny i construcció d'un robot amb Arduino per un ús personal o industrial.
5. Disseny i implementació d'una aplicació Android.
6. Estudi i/o comparació sobre l'eficiència energètica.
7. Disseny i aplicació amb Picaxe.

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES NATURALS

1. Microorganismes al supermercat
2. Les dones i la ciència
3. Cuina i ciència
4. La indústria química al Camp de Tarragona
5. Els bolets de les nostres contrades
6. Ciència i ciència ficció
7. Reciclatge de materials
8. Microbiologia industrial i/o alimentària
9. L'alimentació dels adolescents/joves
10. Ciència i esport
11. Agricultura i/o horticultura al Camp de Tarragona
12. Experiments casolans per ensenyar i aprendre ciències

DEPARTAMENT DE MATEMÀTIQUES

1. Origen i evolució del nostre calendari.
2. Treballs d'estadística. A determinar per part de l'alumne i amb el vist i plau del professor-tutor.
3. Construcció d'un rellotge de sol: Astronomia.
4. Criptografia.
5. Itinerari matemàtic per la ciutat de Tarragona.
6. Matemàtiques i pandèmies

DEPARTAMENT DE VISUAL I PLÀSTICA

(els temes són generals, cal acotar-lo a partir d'una proposta)

1. Dibuix, pintura i escultura
2. Body Painting i Tattoos
3. Còmic, il·lustració i animació. La producció del dibuix animat.
4. Disseny i medi ambient. Arquitectura sostenible.

5. Disseny de moda
6. Disseny gràfic o disseny industrial
7. La Fotografia
8. L'arquitectura i el dibuix tècnic
9. Escultura i arquitectura moderna a Tarragona
10. Interiorisme i arquitectura efímera
11. L'Art Urbà i Art Efímer
12. La geometria a la natura i a l'art
13. Usos del paisatge en l'art
14. Les noves tecnologies i les comunicacions: Youtube, Spotify, Instagram...
15. L'Estètica i la evolució dels videojocs
16. Art cinètic o art en moviment
17. Les Apps aplicades en l'art

DEPARTAMENT DE MÚSICA

1. El jazz: estils i intèrprets.
2. Els orgues de les comarques tarragonines.
3. Història d'una variant del rock.
4. La música a la cultura

5. PROCÉS D'ELABORACIÓ

5.1. CONSIDERACIONS GENERALS

Per a la confecció d'un treball d'aquest tipus no hi ha un model perfecte ni un únic conjunt d'estratègies que responguin al tema proposat. No obstant, es poden seguir unes pautes que caldrà adaptar a les característiques de cada treball i a les necessitats temàtiques particulars.

A grans trets caldrà tenir en compte:

- a) **Centrar correctament el tema.** El treball s'ha de centrar essencialment en el tema proposat tot incloent-hi les idees secundàries que hi puguin estar relacionades però evitant allunyar-se del que n'és l'eix.
- b) **Utilitzar les fonts adequades.** El treball ha d'ésser el resultat de l'anàlisi de materials, d'elaborar-los, criticar-los, argumentar-los, etc. Cal fer una lectura profunda i crítica i avaluar constantment el que es llegeixi, sense donar-ho tot per bo; no és suficient un simple resum de llibres o articles, ni tampoc limitar-se a descriure o narrar fets.
- c) **Argumentar de manera raonada.** La informació recollida s'haurà d'estructurar de manera que les idees quedin enllaçades d'una forma lògica, assegurant la coherència i la consistència de cada apartat. És convenient il·lustrar el contingut amb cites, exemples, etc. i pensar que d'un treball com aquest no s'espera una explicació definitiva sinó que es considerin els diferents aspectes d'un tema o d'una problemàtica i que s'analitzin d'una manera crítica.
- d) **Respectar una presentació formal acurada.** El treball ha de respectar uns criteris bàsics de correcció gramatical, ortogràfica..., de format, en cita de fonts bibliogràfiques, etc. D'altra banda s'hi ha de veure un estil propi i adequat al tema tractat.

5.2. ELECCIÓ DEL TEMA

A l'hora d'elegir el tema s'ha de procurar que aquest sigui motivador, que interessi suficientment i que permeti trobar-s'hi a gust. Es mirarà de no triar un tema que sigui massa general, en tant que no es podria donar-hi abast i el resultat seria molt dispers. També s'haurà de veure quines són les possibilitats de trobar material o de recopilar dades.

5.3. RECOLLIDA DE LA INFORMACIÓ

Per tal de recollir informació, i depenent del tipus de treball, s'haurà de:

- consultar diferent documentació impresa, visual o audiovisual (enciclopèdies generals o especialitzades, llibres, revistes, diccionaris especialitzats, catàlegs,

documents legals, fons documentals, mapes, gràfics, estadístiques, reportatges, programes dels mitjans de comunicació, publicitat, ...)

- recollir dades mitjançant entrevistes, qüestionaris, enquestes, ...
- analitzar mostres i realitzar proves de laboratori
- fer treball de camp
- fer treball de taller
- ...

Les principals fonts d'informació són:

- Biblioteques.
- Hemeroteques.
- Arxius.
- Institucions educatives (instituts, universitats, ...).
- Institucions públiques (ajuntaments, consells comarcals, diputacions, governs autonòmics, col·legis professionals, ...).
- Serveis públics que depenen d'institucions (oficines d'informació, laboratoris,...).
- Organitzacions internacionals (oficials, ONG, ...).
- Entitats bancàries (centres d'estudis econòmics, socials, culturals, ...).
- Associacions culturals i centres cívics.
- Internet.
- Entitats i empreses privades.
- Persones particulars.

5.4. LECTURA DE LA DOCUMENTACIÓ

Un cop s'ha triat el treball, cal informar-se sobre allò que s'hagi publicat en relació amb el tema a treballar i disposar de la documentació necessària (llibres, revistes, etc.). Quan s'han aconseguit els primers materials bibliogràfics, cal llegir-los per documentar-se i, d'aquesta manera, poder organitzar el treball. S'han d'escollir els textos més recents i els que ofereixin una visió global del tema. Pot ser convenient donar un cop d'ull a l'índex bibliogràfic dels llibres que hem recollit perquè poden conduir a fonts més concretes.

Per tal de fer una lectura ràpida i general dels textos, és interessant començar per l'índex, seleccionar els capítols que puguin interessar i fullejar-los. Després d'una primera visió de conjunt, que porta a una selecció prèvia de material, caldrà una lectura en profunditat.

5.5. NOTES I FITXES DE TREBALL

Quan ja s'ha seleccionat el material, és necessari començar a prendre notes o a fer fitxes de treball. La seva finalitat és, en primer lloc, ajudar a recordar d'una manera ràpida la

informació més important i més útil; en segon terme, aquestes notes han de ser la base o punt de partida del treball i faciliten el fet de recórrer a les fonts de manera ordenada. Finalment representen un primer exercici pràctic en tant que obliguen a resumir idees, seleccionar els aspectes més adients al treball, interpretar les fonts, ajustar i clarificar el tema.

Cal seleccionar allò que respon a les intencions del treball i saber diferenciar quina és la informació principal i quina és la secundària. Les notes han de ser un ajut, per la qual cosa han de recollir informació important; altrament podrien ser tan extenses com poc operatives.

Quan es tracta de cites textuais cal copiar-les fidelment, però no se n'ha d'abús.

5.6. PRIMER ESBORRANY

El primer esborrany cal escriure'l per a un mateix i sempre seguint un esquema inicial; d'aquesta manera es van clarificant les idees, s'acaba d'entendre tot millor i es va rebutjant allò que no s'adapta a la intenció de cadascú. A més a més permet fer una planificació més acurada del treball.

El primer esborrany suposarà la base de la primera redacció. Aquesta redacció ja haurà d'anar adreçada a un lector i caldrà tenir cura de donar equilibri a totes les parts del treball, de tal manera que no quedin desproporcionades de forma o contingut o amb diferències d'estil, etc.

5.7. ÚS CORRECTE DEL LLENGUATGE

S'haurà de mirar l'ortografia i la puntuació (si convé l'haurà de revisar una altra persona) i l'expressió. Això implica que s'han de llegir en nombroses ocasions els apunts per tal de trobar-hi i esmenar possibles errades i corregir o modificar les repeticions, el vocabulari i triar les expressions més adients.

La redacció del text ha de tenir:

- **Claredat:** tria acurada de les paraules tot revisant el seu significat si cal. S'evitarà el vocabulari poc usual o les paraules de les qual es desconeixi la significació.
- **Senzillesa:** intent de redactar sense expressions complicades ni metàfores difícils i emprant oracions senzilles i breus, fàcils d'entendre.
- **Precisió i exactitud:** evitar les ambigüitats i les expressions sense contingut, matisar el sentit de les frases amb adverbis, utilitzar correctament els adjectius, rebutjar les repeticions...

5.8. LÒGICA TEMÀTICA

Caldrà tenir present si s'han situat els apartats segons la lògica temàtica, si s'ha evitat la repetició de continguts, si les afirmacions estan basades en raonaments o materials concrets, si hi ha el rigor suficient i que no s'ha abusat de la referència a altres autors (aquestes referències no serveixen per a omplir paper; només s'han de posar les imprescindibles).

5.9. CONSIDERACIONS DIVERSES

Quan està fet l'esborrany ja es té una visió global . Llavors cal qüestionar-se:

- És massa llarg? massa breu?
- Recull les idees més importants que surten a les notes o fitxes de treball?
- Hi ha una línia clara al llarg de tot el treball?
- S'hi relacionen les parts amb lògica, sense fer salts bruscos?
- Hi ha una introducció i una conclusió prou convincents?
- Té una expressió correcta i precisa?

5.10. L'ÍNDEX GENERAL

S'inclourà al començament o al final del treball. Cal recordar que si es deixa el treball sense paginació l'índex perd el sentit, ja que aquest apartat serveix de guia sobre els diferents capítols i apartats de què consta el treball i indica la pàgina per trobar-los.

5.11. LES CITES TEXTUALS

Quan es vol fer una cita textual cal copiar exactament el text original i no oblidar de donar la seva referència bibliogràfica, que anirà a peu de pàgina (les notes a peu de pàgina podran incloure, també, informacions complementàries) o en un llistat de notes finals.

5.12. ELS ANNEXOS

S'inclouran annexos si cal adjuntar materials utilitzats que siguin inèdits o poc coneguts; en cas contrari és suficient fer-ne constar la referència. També s'hi poden fer constar documents, gràfics, graelles, etc., que no són imprescindibles per a la comprensió del què s'exposa i que són difícils d'incloure en el propi treball.

5.13. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES I BIBLIOGRAFIA

En un treball acadèmic s'han d'incloure referències bibliogràfiques cada cop que:

- es citen paraules exactes d'un autor
- es resumeix fidelment un passatge d'un autor
- s'utilitza una idea o material basat en l'obra d'un autor
- s'ha d'acreditar una font

D'altra banda, al final del treball cal fer un llistat de totes les fonts utilitzades en la preparació del treball. Per aquest motiu cal anotar les fonts en el moment d'extreure'n la informació, ja que si es deixa pel final es corre el perill d'oblidar-ne alguna.

Citarem :

- llibres
- articles
- documents oficials
- enciclopèdies
- informes
- documents escrits, fotogràfics, sonors, audiovisuals, ...
- URL
- ...

Més endavant es comentarà la metodologia per a fer correctament les notes a peu de pàgina i el llistat de la bibliografia final.

6. PARTS DEL DOSSIER

S'ha d'elaborar un dossier escrit del treball realitzat, que constarà de les següents parts:

6.1. LA INTRODUCCIÓ

Ha de tenir dues finalitats bàsiques:

- Engrescar a qui ha de llegir el treball.
- Resumir i sintetitzar el contingut que vindrà després.

Per fer una bona introducció cal:

- Clarificar el tema del treball.
- Explicar el motiu pel qual s'ha escollit aquest tema i no un altre (interès personal, originalitat, actualitat, sentiment, ...)
- Justificar les limitacions, tant les personals com les del propi tema.
- Explicar què es pretén amb aquest treball.
- Comentar les fonts de consulta.
- Explicar la metodologia seguida.
- Comentar alguna anècdota, algun detall suggeridor o algun aspecte curiós.

6.2. EL DESENVOLUPAMENT

És la part més important i més voluminosa del treball. Constitueix el nucli del tema, on s'hi abocarà tota la informació i els coneixements que s'han après.

Recomanacions:

- Els capítols han de mantenir un cert grau d'equilibri pel que fa a la seva extensió.
- S'han de numerar bé els títols i els subtítols. Que sigui entenedor. S'ha de mantenir l'ordre de l'índex. S'ha d'organitzar el treball, els capítols i els apartats.
- Els títols dels apartats han d'anunciar allò que contindran. Si s'ha de deixar alguna cosa fora del treball, que sigui quelcom secundari.
- No s'ha de barrejar mai el que és el treball amb els annexos. En tot cas, els annexos (alguns materials consultats, fotografies, material gràfic, etc.) s'han de tenir en compte i posar-los al final.
- Evitar la repetició de continguts.
- Utilitzar un lèxic adient al tipus d'investigació.
- Construir, preferentment, frases curtes sense abusar de les subordinades. Cada vegada que es canviï d'idea principal s'ha de canviar de paràgraf. S'ha de procurar, també, que aquests no siguin excessivament llargs. Abans de redactar un paràgraf s'han d'ordenar les idees mentalment.
- Si s'introdueix un terme nou o molt poc usat, s'ha de procurar definir-lo bé. De vegades, es pot fer com una nota a peu de pàgina.
- Els termes usats han de ser clars i concisos. Mai s'ha de donar la imatge de confusió. Quan es doni una opinió en primera persona s'ha de procurar no emfatitzar el jo. (Evita el *jo crec...*, *jo afirmo...* i utilitza expressions com ara *Del que dèiem abans, es desprèn...*, *Sembla ser que...*, *Sembla evident que...*).
- No s'ha de presentar cap afirmació contundent si no es pot provar documentalment.

6.3. LES CONCLUSIONS

Tenen un caràcter de síntesi. S'hi pot posar el següent:

- Els resultats assolits a partir d'unes intencions inicials.
- Comentaris i opinions personals que han sorgit a partir de l'estudi del tema.
- Aspectes positius que s'han tret a nivell personal.
- Aspectes que no s'han tractat i per què (per manca de temps, no s'ha cregut convenient o rellevant, ...).
- Apuntar els problemes que s'han trobat i els dubtes que resten pendents.

6.4. LES FONTS D'INFORMACIÓ

- Especificar la bibliografia i totes les fonts (documents escrits, orals, d'àudio, de vídeo, amb suport informàtic, etc.) utilitzades en la preparació del treball.
- Reconèixer les aportacions d'altres persones en la realització del treball.

7. PRESENTACIÓ DEL TREBALL

7.1. LA PRESENTACIÓ ESCRITA

7.1.1. La portada

La portada ha d'incloure les següents dades:

- títol del treball
- Subtítol, cas que n'hi hagi
- Nom i cognoms de l'alumne
- Matèria, crèdit, treball de recerca
- Nom de l'INS.
- Professor-tutor del treball de recerca

A l'hora de confeccionar la portada es pot utilitzar un paper diferent al de la resta de treball, com per exemple, una cartolina.

7.1.2. Segona i tercera pàgines

Aquestes dues pàgines normalment es reserven per posar-hi els agraïments que volem fer a persones que ens han ajudat d'alguna manera i/o per afegir-hi alguna cita que tingui a veure amb el treball.

7.1.3. Format

A l'hora d'elaborar el dossier escrit s'han de tenir en compte els següents elements:

- **paper:** normalment s'utilitza el DIN A4 (210x297 mm) ja que és la mida més universal. S'utilitza cada full només per una cara, i es comença cada capítol (no cada apartat o subapartat) en un full nou.
- **marges:** actualment els marges més convencionals són els següents:
 - superior: 2'5 cm
 - inferior: 2'5 cm
 - esquerre: 3 cm
 - dret: 3 cm
- **tipus de lletra:** no s'ha d'utilitzar massa tipus de lletres. Normalment s'utilitza un tipus de lletra per als títols i un altre per al text. Si volem diferenciar un mot, una frase ... es pot utilitzar la cursiva o la negreta. Normalment es fa servir una lletra 12 per al text i 14 per als títols.
- **espais:** se sol deixar una línia en blanc entre dos paràgrafs. No és necessari allargar el marge esquerre en cada primera línia de paràgraf.

7.1.4. Notes

Es poden utilitzar notes o bé per ampliar la informació o bé per fer algun comentari addicional, de manera que no es trenqui la línia argumentativa del text.

Les notes es poden col·locar de dues maneres:

- **a peu de pàgina:** cal marcar-les amb un asterisc (*), en el cas que només hi hagi una cita en una pàgina, o amb una identificació numèrica (1), (2), (3) en el cas que n'hi hagi més d'una. També cal que les notes a peu de pàgina estiguin separades de la resta del text amb una línia horitzontal, que no cal que ocupi tota l'amplada del full.
- **Al final del treball:** cal marcar-les amb una identificació numèrica (1), (2), (3)... i posar-les en un full al final del treball.

7.1.5. Cites

Quan es vol citar textualment la idea d'una altra persona, ja sigui extreta d'un llibre, d'una revista, d'un article..., hem de citar també la persona i la font on l'hem extreta.

Quan la cita sigui una frase relativament curta (fins a tres línies) es pot intercalar en el text posant-la entre cometes o en cursiva. Al final de la cita es posa un asterisc (*) o una identificació numèrica (1), (2), (3)... exactament com en el cas de les notes.

Si la cita és més llarga, cal separar-la del text amb un marge esquerre exagerat i posant-la en cursiva o donant-li un cos més petit que el del text normal.

Cas que la cita sigui massa llarga, s'ha d'excloure del text i adjuntar-la al final com un annex.

Per saber com citar un llibre, un article de diari o de revista o un document cal veure l'apartat següent de bibliografia.

7.1.6. Bibliografia

Al final del treball es fa constar la bibliografia consultada, i s'ordena alfabèticament per autors. La manera de citar les fonts d'informació és la següent.

1. LLIBRES

COGNOMS, Nom (data). *Títol: subtítol*. Número d'edició. Lloc: Editorial. [Col·lecció; número]

Exemple

VENY, Joan (1986). *Els parlars catalans*. 6^a ed. cor. i aug. Palma de Mallorca: Editorial Moll. [Raixa; 128].

2. ARTICLES DE PUBLICACIONS PERIÒDIQUES

COGNOMS, Nom (data: any, dia i mes). "Títol de l'article". *Títol de la publicació*, volum, número: pàgina d'inici-pàgina final.

Exemple

MONTFORT, Remei. (1989, 15 de maig). "Diners electrònics. Ús i abús de les targetes electròniques". *El Temps*, núm. 256: pàg. 28-29.

3. PARTS D'UN LLIBRE

COGNOMS, Nom (data). "Títol de la part". A: Dades bibliogràfiques de l'obra completa. Pàgina d'inici-pàgina final.

Exemple

CAPELLADES, Joaquim (1994). "La població de Catalunya". A: *L'economia catalana davant del canvi de segle*. Barcelona: BBVA: Generalitat de Catalunya. Pàg. 53-89.

4. FULLETS I FULLS SOLTS

AUTORIA (data). *Títol* [tipus de document]. Lloc: editorial.

Exemple

FUNDACIÓ JARDÍ BOTÀNIC DE SÓLLER (2001). *Les plantes* [tríptic]. [S.I.]: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Ciència: Conselleria de Medi Ambient.

Si no tenen títol, es fa una breu descripció del seu contingut entre claudàtors.

5. DOCUMENTS AUDIOVISUALS

COGNOMS, Nom (data). *Títol*: [suport] *subtítol*. Número d'edició. Lloc: Editorial. Detalls materials [Col·lecció; número]

Exemple

Introducció a l'estudi de teixits animals [enregistrament vídeo]. (1993). Barcelona: Universitat de Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació. VHS.

En els detalls materials és recomanable citar el sistema de vídeo, la durada, ...

6. ENREGISTRAMENTS SONORS

COGNOMS, Nom de l'autor/intèrpret (data). *Títol:[suport] subtítol*. Intèrprets en el cas de música clàssica. Lloc: discogràfica. [Col·lecció; número]. Número de disc o casset.

Exemples

LERTXUNDI, Benito; Euskadiko Orkestra Sinfonikoa (1998). *Auen sinfonikoa* [CD]. Donosti: Elkarlanean. KD-506.

VICTORIA, Tomás Luis de (1974). *Officium defunctorum* [LP]. Coro de RTVE. Madrid: Hispavox. HHS20.

7. CD-ROM, DISQUETS

RESPONSABLE PRINCIPAL (data). *Títol:[suport] subtítol*. Responsable(s) secundari(s). Edició o versió. Lloc: Editorial. Detalls materials.

Exemple

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA (1999). *Tu, jo i la UPC* [CD-ROM]. Barcelona: UPC. Requeriments mínims: Windows 95, 98, NT o superior; Netscape 4.0, Explorer 3.0 o superior; processador Pentium o equivalent; 32 Mb de RAM; CDx4 o superior.

Com a detalls materials es faran constar els requisits del sistema.

8. WEB

RESPONSABLE PRINCIPAL (data d'actualització: any, dia). *Títol: subtítol*. Responsable(s) secundari(s). Edició o versió. Lloc: Editorial. [Consultat: data] Nota de disponibilitat i accés: URL.

Exemple

UNIVERSITAT DE LLEIDA. SERVEI DE BIBLIOTECA I DOCUMENTACIÓ (2001, 3 d'abril) *Servei de Biblioteca i Documentació*. Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació de la Universitat. [Consultat: 9 d'abril de 2001] Disponible a Internet: <http://www2.bib.udl.es>.

Les adreces web s'han de citar sense posar-hi cap guionet que no en formi part. Si no ens caben en una línia, farem el canvi després d'una de les barres.

9. DOCUMENTACIÓ D'ARXIU

Nom del document. Any(s). Població. [Nom de l'arxiu]. Pàgina(es) o full(s).

Exemple

Padró dels edificis i solars. 1953-54. Batea. [Arxiu Històric Municipal de Batea].

10. RELACIÓ D'INFORMADORS

Si obtenim informació oral cal fer constar necessàriament el(s) cognom(s) i el nom de l'informant, així com l'ocupació o el càrrec. Si s'escau al tipus de treball por fer-se constar la seva edat i el lloc de residència. També podem fer constar la data de l'entrevista. S'inclouran a part de la bibliografia.

Exemples:

Bové Benaiges, Pau. Pagès. Jubilat. Vallmoll. 90 anys.

Sala, Carles. President del Consell Comarcal del Tarragonès.

7.1.7. Paginació

Els fulls del treball han d'anar numerats a partir del full de la introducció. Normalment se sol numerar a peu de pàgina (al centre o al marge dret).

7.1.8. Índex

L'índex general del treball es pot posar o bé abans de la introducció o bé al final del treball.

L'índex ha de contenir el nom de tots els capítols, apartats i subapartats amb les seves corresponents numeració i la paginació.

També es poden incloure d'altres tipus d'índexs. Aquests poden ser l'índex alfabètic (on es posen tots els noms propis que apareixen al treball) i l'índex cronològic (on es posen totes les dates que apareixen al treball). Aquests dos tipus d'índex han de mostrar les pàgines on apareixen les dades i normalment van al final del treball.

7.1.9. Pàgines en blanc

Se solen posar un parell de fulls en blanc just abans de la contraportada del treball, o bé perquè s'hi posin anotacions per part dels correctors o bé per no enganxar el darrer full junt amb la contraportada.

7.2. LA PRESENTACIÓ ORAL

L'exposició oral d'un treball de recerca és una situació comunicativa formal, per la qual cosa s'ha d'utilitzar la varietat estàndard. És important que aquesta exposició sigui clara, convincent i interessant.

Com preparar l'exposició:

7.2.1. *Coneixement de la situació*

Per delimitar el tema de l'exposició i l'estructura que tindrà, és fonamental analitzar la situació:

- Formular clarament el que es vol transmetre: una explicació, una informació o una argumentació.
- Conèixer els destinataris.
- Determinar la durada (entre 10 i 20 minuts).

7.2.2. *Definició de la idea clau/central*

Per definir la idea clau, cal:

- Formular el central, que serà el fil conductor de l'exposició
- Exemplificar, si cal, missatge la idea clau
- Triar els aspectes que conformaran la idea i que són necessaris perquè aquesta quedi ben clara i extreure'n els que no siguin prou rellevants.

7.2.3. *Elaboració d'un guió com a suport de l'exposició*

La presentació oral del treball necessita d'un pla o guió que facilitarà que la presentació guanyi amb claredat i concisió. Per exemple:

- El guió ha de contenir: les idees principals, els exemples i les parts de l'exposició (introducció, desenvolupament i conclusió)
- El guió s'ha d'escriure en un full (a una cara); cal esquematitzar de forma jerarquitzada els diferents punts que s'han d'anar desenvolupant.
- És convenient assajar l'exposició oral abans de presentar-la en públic.

7.2.4. *Consells per a una exposició oral*

- Veu alta i clara
- Tenir en compte els destinataris
- Marcar el ritme amb canvis de to, a fi que no resulti monòtona
- Fixar les diferents parts de què consta l'exposició d'acord amb la jerarquia del guió : introducció, desenvolupament i conclusió (marcar-los amb connectors, pauses,...)
- Si hi ha termes tècnics, cal que s'expliquin (dependrà dels destinataris)

- Utilitzar els recursos que siguin necessaris i que il·lustrin millor l'exposició (pissarra, retroprojector, Power Point...)

ANNEX I

AVALUACIÓ FORMATIVA (EL TUTOR)				40	
(20) Aspectes generals de la recerca (hàbits)			(20) Aspectes específics de la recerca		
	()esforç, ordre i rigor		()anàlisi aspectes bàsics i secundaris		
	()capacitat d'organització i planificació de la feina		()identificació problemes i formulació preguntes		
	()Iniciativa i grau autonomia		()plantejament objectius		
	()constància i regularitat		()capacitat de recórrer a fonts d'informació		
	()responsabilitat		()obtenció resultats		
AVALUACIÓ DE LA MEMÒRIA. (EL TRIBUNAL)				40	
(20) continguts (conceptes i procediments)			20 requisits formals		
	(15) Contingut	()introducció ()cos del treball ()conclusions ()fonts d'informació	Correcció en l'ús de la llengua escrita	()ortografia	
				()sintaxi	
			Presentació correcta de la memòria	()lèxic específic	
				()portada	
			()Estructura lògica del contingut	()índex	
				()apartats	
			()cites/annexos i altres		
			()bibliografia		
()Grau d'originalitat			()Aparell iconogràfic i gràfic		
AVALUACIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL. (EL TRIBUNAL)				20	
continguts (conceptes i procediments)			requisits formals		
	Contingut de l'exposició	()recull els aspectes principals del treball ()capacitat de síntesi ()coherència	Adequació de la llengua oral	()expressió correcta	
				()fluïdesa i agilitat	
				()claredat	
			()ús de lèxic específic		
()Capacitat de resposta			()Material de suport		
()Amenitat			()Organització del temps		
QUALIFICACIONS					
AVALUACIÓ FORMATIVA (TUTOR) <i>De 0 a 40 punts</i>			AVALUACIÓ EXPOSICIÓ ORAL (TRIBUNAL) <i>De 0 a 20 punts</i>		
AVALUACIÓ DE LA MEMÒRIA (TRIBUNAL) <i>De 0 a 40 punts</i>					

FULL DE TRIA

ANNEX II

NOM: _____

GRUP: _____

LÍNIES DE TREBALL ESCOLLIDES:

1. _____

2. _____

3. _____

Si has escollit un treball que no està proposat per cap Departament fes-ne una descripció el més acurada possible (títol orientatiu, objectius, mètode, recursos que necessites, recursos dels quals disposes, ...). Així mateix, si el tema escollit figura a la llista de temes proposats i ja tens previst donar-li una orientació determinada, fes-ne una descripció seguint els mateixos criteris exposats al punt anterior.

ANNEX III

FULL DE SEGUIMENT DEL TREBALL DE RECERCA 2n BAT
--

CURS 20-21

NOM DE L'ALUMNE/A:
TÍTOL DEL TREBALL:
TUTOR/A:

DATES	PRESENTA	OBSERVACIONS	SIGNATURA

El tutor/a ha revisat el Treball de Recerca abans de ser lliurat a Secretaria.

Vist-i-plau del tutor/a

Data:

FULL DE SEGUIMENT DEL TREBALL DE RECERCA 2n BAT

CURS 20-21

NOM DE L'ALUMNE/A:

TÍTOL DEL TREBALL:

TUTOR/A:

OBSERVACIONS

El tutor/a ha revisat el Treball de Recerca abans de ser lliurat a Secretaria.

Vist-i-plau del tutor/a

Data: